

Saksbehandler: Fabienne Mørch

Fylkesmannen i Telemark
Statens hus
3708 Skien

Fylkesmannen i Telemark		
25 MARS 2013		
S.NR.	DOK.	BEH.
ARK.	KOPI	

Vår dato:
21.03.2013
Deres dato:
28.09.2012Vår referanse:
2012/5681
Deres referanse:
2012/3453

Om skriftlig varsel ved hjelp av nye kommunikasjonsformer

Utdanningsdirektoratet har mottatt en henvendelse fra Fylkesmannen i Telemark, hvor det bes om en avklaring av hvilke former for skriftlig varsel som kan godtas etter forskrift til opplæringsloven § 3-7.

I § 3-7 fremgår det at eleven og foreldrene skal varsles skriftlig dersom det er tvil om eleven kan få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i ett eller flere fag, fordi det ikke foreligger grunnlag for fastsetting av karakter. Det samme gjelder når det er fare for at eleven i halvårsvurdering med karakter eller i standpunktkarakter kan få karakteren nokså god eller lite god i orden eller oppførsel. Varselet skal gis uten ugrunnet opphold og det skal gi eleven anledning til å skaffe seg grunnlag for halvårsvurdering med karakter og standpunktkarakter, eller anledning til å forbedre karakteren i orden eller oppførsel.

Kravet om skriftlig varsel i slike saker er begrunnet i at dette er en situasjon som det er svært viktig for foreldre og eleven å få informasjon om. Et krav om skriftlighet vil sikre at innholdet varselet blir tydelig og forståelig, slik at eleven og foreldrene kan ivareta sine interesser og gjøre noe med situasjonen som har oppstått. Kravet om at varselet skal gis skriftlig er også valgt av bevismessige hensyn, da skriftlighet gir mulighet for etterprøvbare saker dersom det senere skulle oppstå uenigheter om varselet og dets innhold.

Forskrift til opplæringsloven § 3-7 oppstiller et krav om at varselet skal være *skriftlig*, noe som normalt vil si i brevform. Fylkesmannen stiller spørsmål ved om varselet også kan gis per e-post, SMS eller på digitale læringsplattformer som for eksempel Fronter.

Når det gjelder det nærmere innholdet i kravet om at varselet etter § 3-7 skal være skriftlig er det, i mangel på nærmere presiseringer i selve forskriften, hensiktsmessig å se hen til bestemmelsene om forhåndsvarsling i forvaltningsloven § 16. Fastsettelse av sluttvurdering(standpunktkarakter) og en avgjørelse om at det ikke kan settes standpunktkarakter er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, slik at forvaltningslovens regler om varsel vil kunne supplere forskrift til opplæringsloven. Siden skolen i tillegg har plikt til å gi varsel der det er tvil om det kan gis halvårsvurdering, mener Utdanningsdirektoratet at de samme kravene til varsel også bør gjelde i slike situasjoner.

Forvaltningsloven § 16 andre ledd inneholder bestemmelser om forhåndsvarsel før enkeltvedtak treffes:

"Forhåndsvarslet skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sitt tarv. I regelen gis forhåndsvarsel skriftlig. Det skriftlige forhåndsvarslet kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål."

Postadresse:
Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO
Besøksadresser:
Schweigaards gate 15 B, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:
+47 23 30 12 00
Telefaks:
+47 23 30 12 99

E-post:
post@utdanningsdirektoratet.no
Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no
Org.nr.:
NO 970 018 131 MVA

Bankgiro:
7694 05 10879
IBAN:
NO8876940510879
BIC/SWIFT
DNBANOKK

Her fremgår det at varsel som hovedregel skal gis skriftlig, og at skriftlig varsel også kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon. Det er imidlertid et krav om at mottakeren uttrykkelig har samtykket til dette. I Ot.prp. nr.108 (2000-2001) om lov om endringer i diverse lover for å fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon, fremgår det at begrepet "uttrykkelig" må forstås slik at det ikke skal foreligge noen rimelig tvil om at den private parten fullt ut har akseptert å motta elektronisk varsel. I tillegg er det et krav om at mottaker har oppgitt en elektronisk adresse som kan brukes til denne type varsling. Det innebærer dessuten at det kun er den oppgitte adressen som kan benyttes for at skolen skal anses å ha gitt lovlig varsel.

I forbindelse med vedtakelse av lov om endringer i diverse lover for å fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon, ble det innført en ny § 15a i forvaltningsloven. Denne bestemmelsen gir hjemmel for å fastsette forskrifter om elektronisk kommunikasjon mellom forvaltningen og publikum mv., herunder gi nærmere regler om elektronisk adresse. Med hjemmel i forvaltningsloven § 15a, ble eForvaltningsforskriften av 25. juni 2004 nr. 988 vedtatt. Av eForskriften § 3 bokstav b fremgår det at en elektronisk adresse for eksempel kan være en adresse til et nettsted, en e-postadresse, et nummer til en SMS-tjeneste eller lignende. Adgangen til bruk av elektronisk kommunikasjon ved varsel og underretning av vedtak, jf. forvaltningsloven §§ 16 og 27, er inntatt også i eForskriften § 8.

I tillegg oppstiller eForskriften § 8(4) krav om at forvaltningen, herunder skolen, må sørge for at varselet er sikret mot uberettiget innsyn på en tilfredsstillende måte. Hva som kreves av sikkerhet er avhengig av hvilken elektronisk kommunikasjonsform som velges og innholdet i varselet. Varsel etter forskrift til opplæringsloven § 3-7 vil ofte inneholde personopplysninger og taushetsbelagte opplysninger, og skolene må derfor sørge for at varselet er tilstrekkelig sikret mot uberettiget innsyn.

Dette innebærer etter Utdanningsdirektoratets syn at skolene bør kunne sende varsel etter forskrift til opplæringsloven § 3-7 på sms eller e-post, forutsatt at foreldrene og eleven uttrykkelig har samtykket til dette, og har oppgitt en e-postadresse eller telefonnummer som skal benyttes til slik varsling. Utdanningsdirektoratet vil presisere at skolene imidlertid må sørge for at kravene til varselets innhold i § 3-7 må oppfylles, og at skolen derfor må vurdere om kravene til innhold kan oppfylles ved bruk av de ulike elektroniske kommunikasjonsformene som er tilgjengelige i dag.

Fylkesmannen spør videre om varsel må sendes begge foreldrene/foresatte eller om det er tilstrekkelig at varsel sendes til kun den enes epostadresse eller telefonnummer. Etter Utdanningsdirektoratets vurdering skal varsel etter § 3-7 gis til den/de som har foreldreansvaret for eleven, jf. barneloven § 30. Dette tilsier videre at der foreldrene har felles foreldreansvar har begge foreldrene krav på å få varsel, og begge må samtykke i at varsel kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon. Av praktiske årsaker vil imidlertid foreldrene kunne gi samtykke til at varsel kun skal gis til den ene av foreldrenes e-postadresse, el.

Når det gjelder digitale læringsplattformer som Fronter, er Utdanningsdirektoratet enig med Fylkesmannen i Telemark om at forskriftens krav til skriftlig varsel ikke er oppfylt ved at foreldrene og elevene har tilgang til anmerkninger i Fronter. Et slikt "varsel" er etter Utdanningsdirektoratets vurdering ikke tilstrekkelig, da det ikke kan forventes at foreldrene eller elevene selv skal kunne vurdere om anmerkningene medfører risiko for ikke å få halvårsvurdering med karakter eller standpunkt karakter, eller nedsatt karakter i orden og oppførsel. Et slikt varsel vil derfor ikke gi eleven eller foreldrene "anledning til å skaffe seg grunnlag for halvårsvurdering med karakter og standpunkt karakter, eller anledning til å forbedre karakteren i orden eller oppførsel", jf. forskriften § 3-7. I tillegg vil en varslingsordning som forutsetter at eleven/foreldrene selv må sjekke digitale læringsplattformer som Fronter, kunne by på utfordringer når det gjelder kravet om at

varselet skal gis "uten ugrunnet opphold". Som Fylkesmannen i Telemark påpeker, vil tiden fra varselet sendes til foreldrene åpner det i for eksempel Fronter, kunne anses som et "ugrunna opphold" slik at varselet også av den grunn ikke er gyldig.

Fylkesmannen i Telemark skisserer en mulig bruk av digitale læringsplattformer til varsling etter § 3-7, ved at foreldrene kan samtykke i at varsel gis ved at skolen sender sms/e-post med informasjon om at det ligger et varsel eller en melding på Fronter. En slik løsning forutsetter etter Utdanningsdirektoratets syn imidlertid at det av meldingen på Fronter tydelig må fremgå at dette er et varsel etter § 3-7 og at varselet inneholder den informasjon som er nødvendig for at eleven og foreldrene kan avhjelpe situasjonen og ivareta sine interesser. Videre vil en slik ordning forutsette at eleven og foreldrene uttrykkelig har samtykket til dette, jf. ovenfor.

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Fabienne Mørch
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent